

WYROBY KOSMETYCZNE I PERFUMERYJNE	N O R M A B R A N Ź O W A	BN-86
	Wyroby kosmetyczne i perfumeryjne Środki do mycia włosów	6145-25
	Szampony w płynie do włosów Wspólne wymagania i badania	Grupa katalogowa 1416

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są szampony w płynie do włosów stanowiące wodne roztwory substancji powierzchniowo czynnych. Szampony w płynie do włosów powinny zawierać środki konserwujące (bakteriobójcze) mogą także zawierać dodatki wspomagające działanie myjące i pianotwórcze oraz nadające specjalne własności organoleptyczne, fizyczne i kosmetyczne. Norma nie dotyczy szamponów barwiących, szamponów mydlanych, szamponów do mycia ciała i włosów oraz szamponów dla dzieci.

1.2. Określenia

1.2.1. nazwa handlowa — krótkie określenie wyrobu mające na celu ułatwienie identyfikacji poszukiwanego szamponu (funkcję tę na ogół dobrze spełniają nazwy fantazyjne, np. Finczja), a także zareklamowanie walorów użytkowych szamponu związanych z zawartymi w jego składzie substancjami uszlachetniającymi, np. LECYTYNOWY.

1.2.2. partia wyrobu — ilość tego samego szamponu w jednakowych opakowaniach, przedstawiona jednoznaczowo do odbioru.

1.2.3. szarża produkcyjna — ilość wyrobu otrzymana w jednym cyklu produkcyjnym z takich samych surowców przy zachowaniu tych samych warunków produkcji.

2. OZNACZENIE

2.1. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie powinno zawierać w dowolnym układzie graficznym:

- a) nazwę wyrobu: „Szampon do włosów”,
- b) określenie przeznaczenia wyrobu, np. do włosów suchych,
- c) numer normy przedmiotowej (zakładowej lub branżowej, w przypadku gdy nie opracowuje się dla danego szamponu normy zakładowej).

2.2. Przykład oznaczenia

a) szamponu do mycia włosów tłustych o nazwie fantazyjnej „ROSITA”:

SZAMPON DO WŁOSÓW TŁUSTYCH „ROSITA” BN-86/6145-25

b) szamponu do mycia włosów suchych i normalnych o nazwie związanej z zawartością dodatków uszlachetniających „LECYTYNOWY”:

SZAMPON DO WŁOSÓW SUCHYCH I NORMALNYCH
„LECYTYNOWY”
BN-86/6145-25¹⁾

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Wymagania i metody badań — wg tabl. 1.

¹⁾ Lub podać numer odpowiedniej normy zakładowej.

Zgłoszona przez Instytut Chemii Przemysłowej
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 25 sierpnia 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1987 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 16/1986, poz. 33)

Tablica 1

Własności	Wymagania	Metody badań wg
1	2	3
a) Wygląd ¹⁾	jednorodna ciecz klarowna lub opalizująca albo ozdobiona perłową zawiesiną w sposób charakterystyczny dla danego szamponu, bez osadów na dnie, zmętnień, zanieczyszczeń mechanicznych i widocznych różnic konsystencji lub skupień zawiesiny perłowej; w przypadku szamponów ziołowych klarownych dopuszczalne jest niewielkie zmętnienie i śladowe ilości osadu powstające w trakcie przechowywania w okresie trwałości, nie obniżające wartości użytkowej wyrobu	3.5.2
b) Barwa ¹⁾	charakterystyczna dla użytych surowców i zastosowanych barwników	BN-74/6140-08/01
c) Zapach	przyjemny, charakterystyczny dla użytej kompozycji zapachowej	3.5.2
d) pH 1% roztworu ¹⁾	4,5 ÷ 8	BN-74/6140-08/04
e) Zawartość suchej substancji organicznej, %, nie mniej niż	9	BN-77/6140-08/16
f) Zdolność pianotwórcza, ml, nie mniej niż ¹⁾	220	BN-86/6140-08/03
g) Wskaźnik trwałości piany, %, nie mniej niż ¹⁾	85	BN-86/6140-08/03
h) Ogólna ocena fryzjerska szamponu, co najmniej	przeciętna (3)	BN-81/6140-08/20
i) Ogólna ocena dermatologiczna szamponu w salonie fryzjerskim, co najmniej	przeciętna (3)	BN-81/6140-08/20
j) Ocena dermatologiczna w salonie fryzjerskim dla rodzaju włosów, dla których szampon jest przeznaczony, co najmniej	dobry (4)	BN-81/6140-08/20
k) Wymagania mikrobiologiczne	wg PN-85/C-77023	PN-80/C-77022

¹⁾ Wymagania szczegółowe będą sprecyzowane w normach zakładowych na poszczególne szampony.

3.2. Okres trwałości. Szampony do włosów w płynie, przechowywane i transportowane zgodnie z rozdz. 4, powinny zachować własności podane w 3.1 przez 6 miesięcy od daty produkcji.

3.3. Program badań — wg tabl. 2.

Badania okresowe należy wykonać raz na kwartał dla okresowej kontroli jakości szamponu oraz po każdorazowej zmianie surowców, receptury i techno-

logii, w przypadku badań rozjemczych i na żądanie organów kontroli i nadzoru.

Badania odbiorcze należy wykonywać przy odbiorze każdej partii szamponu.

Badania specjalne należy wykonywać w przypadku zmian receptury i surowców, zakwestionowania własności użytkowych szamponu oraz na żądanie organów kontroli i nadzoru.

Tablica 2

Lp.	Rodzaj badań	Program badań			Wymagania wg
		okresowe	odbiorcze	specjalne	
1	2	3	4	5	6
1	Sprawdzenie wyglądu opakowania i jego znakowania	+	+	-	4.1 i 4.2
2	Sprawdzenie wyglądu produktu	+	+	-	3.1a)
3	Sprawdzenie barwy	+	+	-	3.1b)
4	Sprawdzenie zapachu	+	+	-	3.1c)
5	Sprawdzenie pH 1% roztworu szamponu	+	+	-	3.1d)
6	Sprawdzenie zawartości suchej substancji organicznej	+	-	-	3.1e)
7	Sprawdzenie zdolności pianotwórczych	+	+	-	3.1f)
8	Sprawdzenie wskaźnika trwałości piany	+	-	-	3.1g)
9	Przeprowadzenie ogólnej oceny fryzjerskiej szamponu	-	-	+	3.1h)

cd. tabl. 2

Lp.	Rodzaj badań	Program badań			Wymagania wg
		okresowe	odbiorcze	specjalne	
1	2	3	4	5	6
10	Przeprowadzenie ogólnej oceny dermatologicznej szamponu	-	-	+	3.1i)
11	Sprawdzenie oceny dermatologicznej dla rodzaju włosów, dla którego szampon jest przeznaczony	-	-	+	3.1j)
12	Sprawdzenie czystości mikrobiologicznej	+	-	-	3.1k)

Znak + oznacza badanie, które należy wykonać.
Znak - oznacza badanie, którego się nie wykonuje.

3.4. Kontrola jakości

3.4.1. Skład i licznosc partii. Partię szamponu stanowi dostawa co najmniej 150 sztuk opakowań i nie może przekraczać 50 000 sztuk opakowań jednostkowych dla wyrobów pakowanych w opakowania mogące służyć kilkakrotnie i 100 000 sztuk opakowań jednostkowych dla wyrobów pakowanych w opakowania jednorazowego użytku, których zawartość nie przekracza 0,025 kg. Partia powinna się składać z szarż produkcyjnych uzyskanych najwyżej w ciągu 2 kolejnych dni, z tych samych surowców, w tych samych warunkach produkcji i w jednakowo oznakowanych opakowaniach.

3.4.2. Sposób pobierania próbek. Do badań wymienionych w 3.3 lp. 1 ÷ 4 należy pobrać sposobem losowym na ślepo, wg PN-83/N-03010, podaną w tabl. 3 liczbę opakowań jednostkowych.

3.4.5. Wybór i stosowanie planów badania. Plany badania dla kontroli normalnej — wg tabl. 3. Wybór i stosowanie planów badania dla kontroli obostrzonej i ulgowej oraz warunki przejścia — wg PN-79/N-03021.

3.5 Opis badań

3.5.1. Sprawdzenie opakowania i jego znakowania należy wykonać przez oględziny nie uzbrojonym okiem.

3.5.2. Sprawdzenie wyglądu i zapachu. Zawartość wylosowanego do badań opakowania jednostkowego dokładnie wymieszać, unikając spienienia szamponu. W przypadku opakowań przezroczystych wygląd ocenić bezpośrednio w opakowaniu, a jego zapach po otwarciu opakowania.

W przypadku opakowań nieprzezroczystych, badanym szamponem napełnić probówkę ze szkła bezbarwnego o średnicy około 10 mm i wysokości około

Tablica 3

Liczność partii <i>N</i>	Badania wg 3.3 lp. 1			Badania wg 3.3 lp. 2 ÷ 4		
	licznosc próbki <i>n</i>	liczba kwalifikująca <i>m₁</i>	liczba dyskwalifikująca <i>m₂</i>	licznosc próbki <i>n</i>	liczba kwalifikująca <i>m₁</i>	liczba dyskwalifikująca <i>m₂</i>
1	2	3	4	5	6	7
151 ÷ 500	13	1	2	5	0	1
501 ÷ 1200	20	2	3	8	1	2
1201 ÷ 10000	32	3	4	8	1	2
10001 ÷ 35000	50	5	6	8	1	2
35001 ÷ 150000	80	7	8	13	1	2

Badania wymienione w 3.3 lp. 5 ÷ 8 należy wykonać na średniej próbce laboratoryjnej, przygotowanej wg PN-67/C-04500, z opakowań jednostkowych pobranych zgodnie z tabl. 3. Masa średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić 750 g. Pakowanie, przechowywanie i znakowanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-67/C-04500.

Do badań mikrobiologicznych (3.3 lp. 12) należy pobrać próbki zgodnie z PN-85/C-77023.

Do badań specjalnych 3.3 lp. 9 ÷ 11 należy pobrać sposobem losowym na ślepo, wg PN-83/N-03010, 20 opakowań jednostkowych.

3.4.3. Poziom kontroli. Do badań wymienionych w 3.3 lp. 1 należy stosować specjalny poziom kontroli S2, a do badań wymienionych w 3.3 lp. 2 ÷ 4 należy stosować specjalny poziom kontroli S4 wg PN-79/N-03021.

3.4.4. Wadliwość dopuszczalna — maksimum 4%.

150 mm. Zapach szamponu ocenić organoleptycznie podczas napełniania probówki, zaś jego wygląd obserwując zawartość probówki nie uzbrojonym okiem w świetle przechodzącym.

3.6. Ocena wyników badań

3.6.1. Sztuka niedobra. Sztukę szamponu w opakowaniu jednostkowym należy uznać za niedobłą, jeśli nie przejdzie z wynikiem pozytywnym chociażby przez jedno z badań wymienionych w 3.3 lp. 1 ÷ 4.

3.6.2. Ocena partii. Partię szamponu należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeśli badania wykonane na średniej próbce laboratoryjnej dadzą wynik zgodny z wymaganiami normy, a liczba sztuk niedobrych nie przekroczy liczb kwalifikujących podanych w tabl. 3.

3.7. Zaświadczenie o wynikach badań. Na życzenie odbiorcy producent jest obowiązany dołączyć do każdej partii wysyłkowej szamponu zaświadczenie o wynikach ostatnio przeprowadzonych badań okresowych, stwierdzające zgodność dostarczonej partii z wymaganiami normy.

Stwierdzenie zgodności z normą może być umieszczone na dostarczonym dowodzie wydania wyrobu.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Opakowania jednostkowe. Opakowanie jednostkowe szamponu stanowi butelka szklana wg PN-80/O-79704 lub z tworzywa sztucznego wg PN-77/O-79750, o kształcie tradycyjnym lub fantazyjnym albo tuba metalowa wg PN-75/O-79603 lub z tworzywa sztucznego wg PN-78/O-79753. Opakowanie może stanowić również fragment węża z folii plastikowej miękkiej, zgrzewany po obu stronach (opakowanie jednorazowego użytku).

Po uzgodnieniu z odbiorcą dopuszcza się stosowanie innego rodzaju opakowań jednostkowych. Opakowania jednostkowe powinny być czyste, bez uszkodzeń, z łatwo czytelnymi napisami. Zamknięcia opakowań powinny być zgodne z BN-71/6410-08. Zawartość szamponu w opakowaniu jednostkowym powinna być zgodna z deklarowaną dopuszczalną tolerancją $\pm 4\%$.

4.1.2. Opakowania zbiorcze. Opakowania zbiorcze szamponów do włosów mogą stanowić:

a) pudełka tekturowe lub z tekturu odpowiadające wymaganiom wg PN-73/O-79401, zabezpieczone przed przypadkowym otwarciem taśmą samoprzylepną z tworzyw sztucznych wg BN-79/6419-05/01 lub taśmą papierową powleczoną klejem wg PN-75/P-50551;

b) paczki lub tacki obciążone folią termokurczliwą wg BN-73/6365-02; liczba sztuk opakowań jednostkowych w opakowaniu zbiorczym jest uzależniona od wymiarów opakowań jednostkowych;

c) po uzgodnieniu z odbiorcą i przewoźnikiem, dopuszcza się inne rodzaje opakowań zbiorczych.

4.1.3. Opakowania transportowe. Opakowania transportowe ciekłych szamponów do mycia włosów mogą stanowić pudła tekturowe lub z tekturu z wkładkami amortyzującymi zgodnie z PN-73/O-79402, o wymiarach wg PN-78/O-79021.

Zamiast wymienionych opakowań transportowych można stosować pojemniki kolejowe, kontenery odpowiadające wymaganiom wg PN-71/K-46100 i palety wg PN-81/M-78216. W przypadku transportu samochodowego opakowaniem transportowym może być opakowanie zbiorcze wyrobu. Opakowanie transportowe musi mieć wymaganą w PN-70/O-79100 odporność na narażenia mechaniczne, odpowiednią dla grupy 2, klasy 2 i odmiany 2.

Po uzgodnieniu z odbiorcą i przewoźnikiem dopuszcza się stosowanie innego rodzaju opakowań, pod warunkiem że nie wpłyną one na obniżenie jakości produktu podczas transportu i przechowywania, a ich wymiary będą zgodne z PN-80/O-79021.

4.1.4. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku zastosowania paletyzacji, jednostki ładunkowe należy formować na paletach o wymiarach 800×1200 mm wg PN-81/M-78216. Ładunek na palecie powinien być zabezpieczony przed przesuwaniem i deformacją. Sposób ułożenia opakowań na paletach powinien być taki, aby ładunek tworzył wraz z paletą zwartą, stabilną jednostkę ładunkową (wg PN-73/C-04820 i PN-70/O-79100).

4.2. Znakowanie

4.2.1. Znakowanie opakowań jednostkowych. Na każdym opakowaniu jednostkowym należy umieścić w dowolnym układzie graficznym, zgodnie z PN-73/C-04820 i PN-76/O-79251, napis zawierający co najmniej:

- nazwę lub znak firmowy wytwórni (jeśli zakład ma znak firmowy) i jego adres,
- oznaczenie wyrobu zgodnie z 2.2,
- zawartość netto wyrobu w opakowaniu pojemności 250 ml i powyżej,
- cenę detaliczną,
- inne oznaczenia wymagane przez organa kontroli i nadzoru, kwalifikujące wyroby kosmetyczne do obrotu.

4.2.2. Znakowanie opakowań zbiorczych. Na opakowaniu zbiorczym należy umieścić co najmniej następujące informacje:

- nazwę i adres wytwórni,
- oznaczenie wyrobu zgodnie z 2.2,
- datę produkcji i okres trwałości lub datę ważności,
- znak kontroli jakości,
- zawartość netto wyrobu w opakowaniu jednostkowym i liczbę opakowań jednostkowych,
- cenę detaliczną wyrobu,
- znaki manipulacyjne wg PN-85/O-79252.

4.2.3. Znakowanie opakowań transportowych. Na każdym opakowaniu transportowym należy umieścić napis w postaci nadruku, etykiety lub przywieszki zgodnie z PN-73/C-04820 i PN-85/O-79252, zawierający co najmniej:

- nazwę i adres wytwórni,
- oznaczenie wyrobu zgodnie z 2.2,
- deklarowaną liczbę opakowań jednostkowych,
- datę produkcji i okres trwałości lub datę ważności,
- znaki manipulacyjne wg PN-85/O-79252,
- liczbę warstw składowania,
- liczbę warstw składowania.

4.3. Przechowywanie. Szampony ciekłe do włosów należy przechowywać w temperaturze 8 do 25°C, w sposób zgodny z PN-73/C-04820 rozdz. 4.

Wysokości składowania opakowań transportowych zostaną określone szczegółowo w normach zakładowych.

4.4. Transport. Szampony do włosów w płynie należy transportować zgodnie z PN-73/C-04820 dowolnymi środkami transportu, w sposób zabezpieczający towar przed zamoknięciem, zabrudzeniem i uszkodzeniami mechanicznymi, w temperaturze powyżej 0°C. Przy

przewozie transportem kolejowym i samochodowym należy stosować się do obowiązujących w tym zakresie przepisów¹⁾.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe p. 2.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa.

2. Normy i dokumenty związane

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek

PN-73/C-04820 Środki do prania i mycia, wyroby chemii gospodarczej oraz wyroby kosmetyczne i perfumeryjne. Wytyczne pakowania, przechowywania i transportu

PN-80/C-77022 Wyroby perfumeryjno-kosmetyczne. Metody badań mikrobiologicznych

PN-85/C-77023 Wyroby kosmetyczne i perfumeryjne. Wymagania mikrobiologiczne

PN-71/K-46100 Kontenery ładunkowe uniwersalne średnie. Ogólne wymagania i badania

PN-81/M-78216 Palety ładunkowe płaskie jednopłytowe cztero wejściowe bez skrzydeł drewniane 800 × 1200 — EUR

PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbek

PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania

PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy

PN-70/O-79100 Opakowania transportowe. Odporność na uszkodzenia mechaniczne. Wymagania i badania

PN-76/O-79251 Opakowania jednostkowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-85/O-79252 Opakowania transportowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-73/O-79401 Opakowania jednostkowe kartonowe i tekturowe. Pudełka

PN-73/O-79402 Opakowania transportowe tekturowe. Pudła

PN-75/O-79603 Opakowania jednostkowe metalowe. Tuby aluminiowe do artykułów spożywczych

PN-80/O-79704 Opakowania szklane perfumeryjno-kosmetyczne. Butelki i słoiki. Wymagania i badania

PN-77/O-79750 Opakowania jednostkowe z tworzyw sztucznych. Butelki. Podział i określenia

PN-78/O-79753 Opakowania jednostkowe z tworzyw sztucznych. Tuby. Podział i określenia

PN-75/P-50551 Taśma papierowa powleczona klejem

BN-74/6140-08/01 Szampony do włosów. Metody badań. Oznaczenie barwy

BN-86/6140-08/03 Szampony do włosów. Metody badań. Oznaczenie własności pianotwórczych

BN-74/6140-08/04 Szampony do włosów. Metody badań. Oznaczenie pH

BN-77/6140-08/16 Szampony do włosów. Oznaczanie suchej substancji organicznej

BN-81/6140-08/20 Szampony do włosów. Metody badań. Ocena aplikacyjna w salonie fryzjerskim

BN-73/6365-02 Folia polietylenowa termokurczliwa

BN-71/6410-08 Opakowania z tworzyw sztucznych. Zamknięcia. Podział i określenia

BN-79/6419-05/01 Taśmy samoprzylepne z tworzyw sztucznych. Szereg wymiarowy

Ustawa o prawie przewozowym z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz. U. nr 53 poz. 272 z 1984 r.)

Regulamin Przedsiębiorstwa PKP o ładowaniu i zabezpieczeniu przesyłek towarowych (Dz. TiZK nr 9 poz. 68 z 1985 r.)

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w sprawie ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. nr 24 poz. 123 z 1963 r. i nr 35 poz. 250 z 1968 r.)

3. Symbol wg SWW — 1324-212.

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. B. Baranowska, dr L. Boliński — Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa.